

[Ole Bjørn Kraft.]

have styrket en modstand mod ministerpræsidentens formodede mildere politik. Der er i den senere tid blevet offentliggjort en meddelelse om visse ændringer i den øverste centralledelse. Man har også nævnt — jeg tror, det ærede medlem hr. Per Hækkerup var inde på det — den ideologiske modsætning mellem Kina og Sovjetunionen eller rettere sagt den uoverensstemmelse, der er i bedømmelsen af, hvilke resultater den kommunistiske ideologi skal give.

Det er uhyre vanskeligt at danne sig en begrundet forestilling herom. Det er dér, forskellen mellem diktatur og demokrati viser sig; i et diktatur er alt tilsløret, selve magten i centralledelsen kan fra den ene dag til den anden fuldstændig skifte politik, uden at nogen får noget derom at vide, i modsætning til den åbenhed, der eksisterer i de fleste demokratier. Det er dette, der gør situationen så vanskelig og så farlig. Det er dette, der gør enhver forhandling så vanskelig, og som nødvendiggør, at enhver overenskomst, man slutter med et kommunistisk land, må være betinget af den mængde af garantier, man omgiver overenskomsten med, for at den dog skal have nogen betydning, da man ellers kan risikere, at et pludseligt magtskifte fra den ene dag til den anden tager hele grunden væk under den overenskomst, man majsommeligt er nået frem til.

For den russiske ministerpræsident er Berlinspørgsmålet et helt centralt spørgsmål, og derfor er der i virkeligheden meget, der peger på — det forstod jeg også var det ærede medlem hr. Per Hækkerups mening — at årsagen til det, der skete i Paris var, at Khrustjev havde ventet at kunne fremkalde uenighed i vesten om Berlin, f. eks. gennem en vis imødekommenhed fra enkelt side, og derved splitte vesten og bane en vej for den løsning af Berlinspørgsmålet, som han tilstræber. Det var skuffelsen over, at han ved sine samtaler med præsident de Gaulle, med den italienske præsident

og med de andre statschefer var blevet klar over, at det ikke var muligt at nå frem til det, han ønskede med hensyn til Berlinspørgsmålet, der fremkaldte ræsonnementet: hellere intet møde eller en udsættelse end intet resultat. Topmødet blev udsat, og indtil videre er løsningen af Berlinspørgsmålet også udsat. Men truslen fra Sovjets side om afslutning af en fredstraktat med Østtyskland og dermed Vestberlins afskæring fra den vestlige verden og Forbundsrepublikken er i dette øjeblik det store faremoment. Stillingen er jo den — jeg tror også, den højtærede udenrigsminister har givet udtryk for det — at vesten ikke kan opgive Berlin. At opgive Berlin ville svække alle vestlige folks tillid til fremtiden. Det er den store vanskelighed, at det næsten er umuligt at se, hvordan de to synspunkter skal kunne forenes, uden at dyrebare interesser bliver sat over styr. Vi kan ikke prisgive de 2½ million vestberlinere, der i åbne og frie valg har ryddet deres styresale for kommunister og åbent erklæret, at de betragter de allieredes styrker i Berlin som beskyttelsesstyrker og ikke som besættelsesstyrker.

I Europarådet har vi mange gange diskuteret dette spørgsmål, og der har været fuld enighed om, at her var der ingen vej udenom. Vi måtte stå fast på Berlin. Det må dog være Danmarks standpunkt i NATO-rådet og andre steder, hvor vor stemme høres. Men vi er altså nu i den situation, at denne trussel hænger over vore hoveder i de næste måneder. Vi har topmødets sammenbrud, og vi har sikkerheden for, at den kolde krig vil blive ført videre både i Europa og over hele kloden i form af økonomisk krig.

Er der ikke noget lyspunkt i denne situation? Der er det lyspunkt, at Parismødets sammenbrud ganske åbenbart har ført vestens stater tættere sammen. Endnu en gang har Sovjetruslands politik forenet vestens demokratier og ikke blot os; der er mange tegn, der tyder på, at de stater og